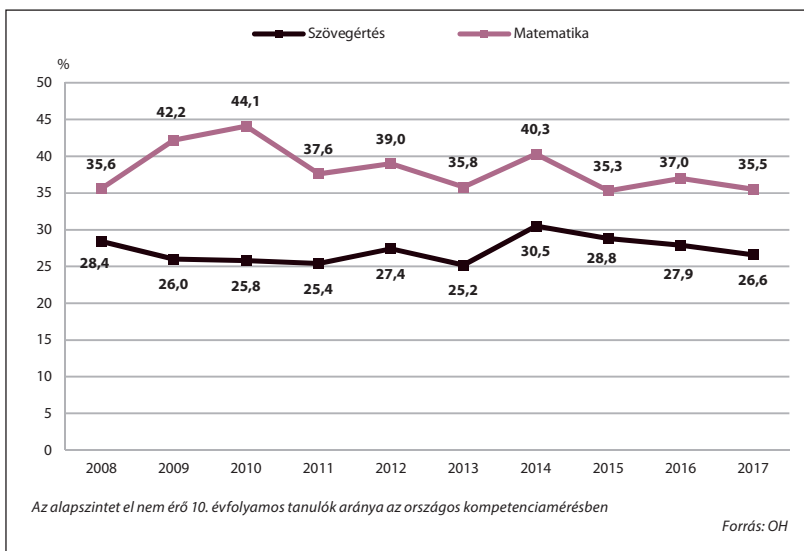

K.4.2. Az országos kompetenciamérésen alulteljesítő tanulók aránya

Míg a tanulói teljesítmény nemzetközi összehasonlításra is alkalmas felmérésekre (például a PISA-felmérésre) csak többévente kerül sor, az országos kompetenciamérés (OKM) minden évben, az ország összes közoktatási intézményére kiterjedően szolgáltat adatokat. A hazai vizsgálat a 6., 8. és 10. osztályos tanulók szövegértési és matematikai képességét méri: a tesztek nem a tantervben meghatározott tudás átadását ellenőrzik, hanem a tanultak gyakorlati helyzetekben való alkalmazásának képességét térképezik fel. Fontos megjegyezni, hogy az OKM más mérési céllal, más tanulói körben méri a kompetenciákat, mint a PISA-felmérés, így a két vizsgálat eredménye egymással közvetlenül nem összehasonlítható. Az OKM 2017. évi (és korábbi) eredményeinek összefoglaló elemzése, illetve az intézményenkénti adatlapok elérhetők az Oktatási Hivatal kompetenciamérési honlapján (www.kir.hu/okmfit/).

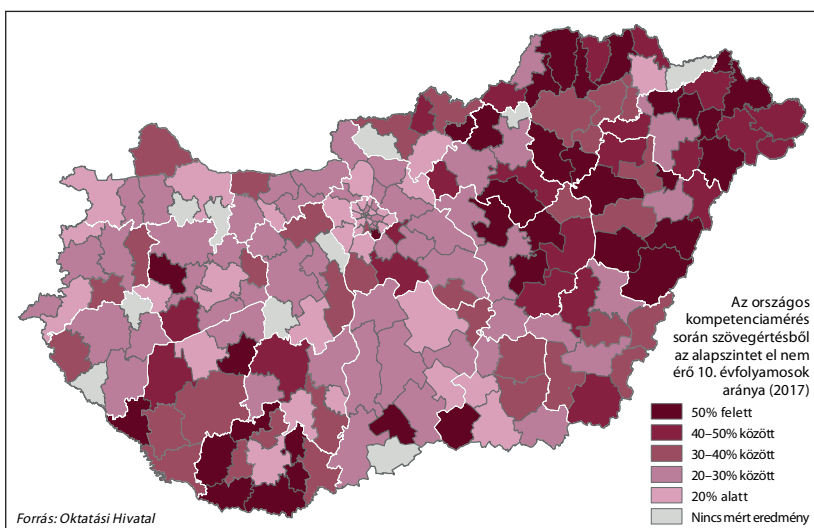
A felmérésben részt vevő tanulók eredményeiből képzett országos átlag kisebb mértékben ingadozott az elmúlt évtizedben, egyértelmű trend nem állapítható meg. A közoktatási rendszer működésének megítélése során nem is elsősorban az átlagos eredményre érdemes fókuszálni, sokkal inkább arra, hogy mennyire képes egyenlő esélyekhez juttatni a legkülönbözőbb társadalmi háttérű tanulókat (tágabban értelmezve: képes-e előmozdítani a társadalmi mobilitást). A mérési eredmények azt mutatják, hogy a családi háttérnek jelentős szerepe van a kialakuló tanulói teljesítménykülönbségekben, ráadásul ezek a különbségek

már a 6. osztályos eredményekben mérhetők, és később sem mérséklődnek.

A másik fontos tényező a közösségi jóllét szempontjából az, hogy az iskolák képesek-e a mindennapi életben való boldoguláshoz szükséges alapvető képességekkel felvértezni a tanulókat. Ezért jelentésünkben nem is az átlageredményt használjuk indikátorként, hanem az alapszintet el nem érő tanulók arányát (az ábrán csak a 10. évfolyam eredményeit tüntettük fel). Az Oktatási Hivatal által használt definíció szerint az alapszint azt a képességszintet jelenti, amelyet elérve a tanulók képesek szövegértési és matematikai képességeiket önálló tanulásra és további ismeretszerzésre felhasználni. Az alapszint alatti teljesítmény mind a további tanulmányi előmenetelre, mind a későbbi munkaerőpiaci boldogulásra kedvezőtlen hatással van. 2017-ben szövegértésből 26,6%, matematikából

35,5% volt az alulteljesítő tanulók aránya a 10. évfolyamon. Az iskolatípusok között jelentős különbség van: például matematikából a 8 évfolyamos gimnáziumokban 5% az alulteljesítő aránya, a szakközépiskolákban (korábban: szakiskolákban) majdnem 80%; a különbséget leginkább a már felvételnél megjelenő tanulói különbségek, azaz a szelekciós torzítás okozza. Hasonló okok játszanak szerepet az alulteljesítő tanulók egyes járások közötti jelentős szórásában is.

A kompetenciamérésen az alapszintet el nem érő tanulók aránya magas, a területi és az intézmények közötti különbségek nagyok.